

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вільшанського ліцею

від 29.08.2024 № 91-ОД

**Освітня програма
Вільшанського ліцею
Вільшанської сільської ради
Роменського району
Сумської області
на 2024 – 2025 навчальний рік**

Зміст

Розділ I	
Пояснювальна записка	1
Розділ II	
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	8
Розділ III	
Загальний обсяг навчального навантаження	9
Розділ IV	
Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями.....	16
Розділ V	
Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм.....	17
Розділ VI	
Форми організації освітнього процесу та методи навчання..	24
Розділ VII	
Опис інструментів оцінювання	27
Додатки	
Додаток 1. Навчальний план 1 клас.....	43
Додаток 2. Навчальний план 2-4 класи.....	44
Додаток 1. Навчальний план 5,6 класи	45
Додаток 1. Навчальний план 7 клас	46
Додаток 1. Навчальний план 8,9 класи	47
Додаток 1. Навчальний план 10,11 класи	48

Розділ I

Пояснювальна записка

Вільшанський ліцей Вільшанської сільської ради Роменського району Сумської області (далі – заклад освіти) є комунальним опорним закладом загальної середньої освіти, який надає освітні послуги у сфері повної загальної середньої освіти (початкова освіта, базова середня освіта, профільна середня освіта).

Юридична адреса закладу освіти: Україна, 42127, Сумська область, Роменський район, село Вільшана, вулиця Київський шлях, будинок 14, код ЄДРПОУ 24022041.

Засновником закладу освіти є Вільшанська територіальна громада в особі Вільшанської сільської ради Роменського району Сумської області.

Управління закладом освіти здійснюється його Засновником через уповноважений ним орган – відділ освіти, молоді та спорту Вільшанської сільської ради Роменського району Сумської області.

Заклад освіти є юридичною особою з дня його державної реєстрації, має печатку і штампи, ідентифікаційний номер, бланки встановленого зразка.

Тип закладу – заклад загальної середньої освіти I-III ступенів

Ліцензія: розпорядження голови Сумської державної адміністрації від 29.12.2023 № 756-ОД «Про переоформлення ліцензій на освітню діяльність у сфері дошкільної та повної загальної середньої освіти Сумської області».

Мовою освітнього процесу в закладі є українська мова.

Освітня програма розроблена за змістом та на виконання:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 №463-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> ;
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143/2022#Text>;
- постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2024-%D0%BF#Text> ;
- постанови Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 року № 957 «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text> ;

- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text> ;
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р <https://ips.ligazakon.net/document/KR160988?an=1>;
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>;
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text> ;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 301-р «Про схвалення Концепцію безпеки закладів освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/301-2023-%D1%80#Text> ;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти» https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/87314/ ;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типових освітніх програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти») <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity>;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-zakladiv-z-agalnoyi-serednoyi-osviti-ii-stupenya>;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0408729-18#Text> у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1493729-19#Text> ;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia> ;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні» https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92779/ ;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0564-18#Text>; (із змінами внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 714 від 20.05.2024) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0819-24#Text> ;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 року №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх навчальних шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0645-16#Text> ;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text> ;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти» (із змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0184-16#Text> ;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року № 1115 «Про затвердження Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 201 від 24.02.2023) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text> ;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 року № 677 «Про Порядок створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0865-18#Text> ;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 року №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів

(вихованців) у системі загальної середньої освіти», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 8–11 класів) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11#Text>;

- листа Міністерства освіти і науки України «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2024/25 року» від 05.06.2024 №1/9979-24 <https://mon.gov.ua/npa/pro-pidhotovku-zakladiv-osvity-do-novoho-navchalnoho-roku-u-ta-prokhodzhennia-osinno-zimovoho-periodu-20242025-roku>;

- листа Міністерства охорони здоров'я від 22.05.2024 р. N 26-04/21138/2-24 щодо організації харчування в закладах освіти на період воєнного стану <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ35573>;

- Лист Міністерства освіти і науки України від 23.08.2024 р. №1/15281-24 "Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти" <https://mon.gov.ua/npa/pro-orhanizatsiiu-20242025-navchalnoho-roku-v-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity>;

- Лист Міністерства освіти і науки України від 30.08.2024 р. №1.1/15776-24 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти 2024/2025 навчальному році» https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/93000/;

- Статуту закладу.

Метою освітньої діяльності закладу є надання якісної повної загальної середньої освіти дітям шкільного віку, забезпечення їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Основним засобом реалізації мети закладу загальної середньої освіти є формування в учнів компетентностей, визначених Законом України «Про освіту» та державними стандартами.

Основними завданнями закладу є:

- створення безпечних та психологічно комфортних умов освітнього процесу на основі використання здоров'язберезувальних технологій;
- збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу;
- формування компетентностей, визначених Законом України «Про освіту» та державними стандартами;

- забезпечення впровадження Державного стандарту базової середньої освіти;
- забезпечення компетентнісного підходу до викладання предметів та системи оцінювання;
- надання якісних освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами;
- забезпечення прозорості та зрозумілої для дітей системи оцінювання;
- забезпечення наступності між дошкільною, початковою, основною та старшою школою;
- створення належних умов для адаптації 1,5,7,10 класів;
- використання розвиваючих засобів та методів навчання, що враховують вікові освітні особливості учнів та сприяють успішному засвоєнню змісту навчання і розвитку дитини, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами;
- подальший розвиток тісної співпраці закладу освіти та батьківської громадськості на основі «педагогіки партнерства».

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі. **Режим роботи** у закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Навчальні плани зорієнтовані на роботу за **5-денним** навчальним тижнем в очній формі з використанням технологій змішаного навчання (рішення сорок восьмої сесії сього скликання Вільшанської сільської ради від 29.08.2024 № 48/11 «Про форму навчання у закладах освіти Вільшанської сільської ради у 2024/2025 навчальному році», рішення педагогічної ради Вільшанського ліцею від 29.08.2024 протокол №1). При цьому визначається для учнів черговість очних та онлайн занять з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

За потреби заклад освіти може організувати **індивідуальні форми** здобуття освіти (зокрема **екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж**), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

У залежності від безпекової ситуації, форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року.

У 2024-2025 навчальному році у закладі навчатиметься **272 учнів у 16 класах**, з них: 1-4 класів – 6, 5-9 класів – 8, 10-11 класів – 2.

Заклад забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Відповідно до ст. 20 Закону України «Про освіту» для дітей з ООП організовується інклюзивне навчання. З метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві відповідно до законодавчих та

нормативних документів у закладі створено 8 класів з інклюзивним навчанням, де навчаються 9 учнів з ООП.

Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до навчальних планів закладу загальної середньої освіти, модифікованих та адаптованих з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з ООП.

У закладі функціонують 4 групи подовженого дня для учнів 1-4 класів, із загальною кількістю 98 здобувачів освіти. Роботу груп подовженого дня організовано відповідно до Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 року № 677.

Відповідно до постанови КМУ від 23 липня 2024 року №841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», освітній процес у 2024/2025 навчальному році розпочинається в День знань **2 вересня** і закінчується до **30 червня 2025 року**. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняє дію положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. Тому 2024/2025 навчальному році може тривати більше або менше 175 днів, при умові повного виконання навчальних програм.

У 2024/2025 навчальному році навчальні заняття організовуються за семестровою системою :

I семестр - з 2 вересня 2024 року по 20 грудня 2024 року;

II семестр - з 20 січня 2025 року по 30 травня 2025 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

зимові - з 21 грудня 2024 року по 19 січня 2025 року.

Додаткові канікули для 1 класу – з 10 березня по 14 лютого 2025 року. Тривалість канікул у закладі освіти протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів.

Тривалість уроків:

- у 1-х класах - 35 хв;
- у 2-4-х класах – 40 хв;
- у 5-11-х класах- 45 хв.

Тривалість перерв між навчальними заняттями відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року №2205.

Безперервна навчальна діяльність учнів закладу загальної середньої освіти не може перевищувати 45 хвилин (для учнів 5-11 класів), крім випадків, визначених законодавством.

Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу начального навантаження.

Тривалість уроків і перерв між навчальними заняттями відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року №2205.

Розподіл годин фіксується у календарно-тематичному плануванні, відповідно до Типових освітніх програм.

Щоденно о 9.00 проводиться загальнонаціональна Хвилина мовчання.

Навчальні заняття проводити за таким **розкладом уроків**:

Розклад уроків			Розклад а тривалість онлайн уроків на виконання Санітарного регламенту зі змінами (наказ МОЗ від 01.08.2022 №1371)				
Вид діяльності і	Тривалість		1-2 класи не більше 60 хв	3-4 класи не більше 90 хв	5-6 класи не більше 105 хв	7-9 класи не більше 125 хв	10-11 класи не більше 150 хв
	уроку	перерви					
1 урок	8.20-9.05		15хв	15хв	20хв	20 хв	20хв
		10 хв					
2 урок	9.15-10.00	1-4 кл. 20 хв	15хв	15хв	20 хв	20хв	20хв
		15 хв					
3 урок	10.15-11.00		10хв	15хв	15хв	20хв	20хв
		20 хв					
4 урок	11.20-12.05		10хв	15хв	15хв	20хв	20хв
		10 хв					
5 урок	12.15-13.00		10 хв	15хв	15хв	15хв	20хв
		10 хв					

6 урок	13.10-13.55			15хв	15хв	10хв	20хв
		10 хв					
7 урок	14.05-14.50				15хв	10хв	20хв
		5 хв					
8 урок	14.55-15.40					10хв	10хв

Під час сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, керівництво закладу освіти, учителі забезпечують переривання процесу навчання та організовують швидку евакуацію дітей, які знаходяться в приміщенні закладу освіти, в укриття за відпрацьованим алгоритмом дій.

Під час воєнного стану в Україні, виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів та неможливості здобувачам освіти відвідувати заклад, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом МОН України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до навчального плану та розкладу.

Розділ II

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Відповідно до пункту 4 ст. 12 Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Навчання за освітньою програмою **базової середньої освіти** можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у

Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової, базової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання результатів навчання складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Здобувати **повну (профільну) загальну середню освіту** можуть особи, які здобули базову середню освіту.

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 № 1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

Особи з **особливими освітніми потребами** можуть розпочинати здобуття початкової загальної середньої освіти пізніше шести років. Порядком організації інклюзивного навчання у закладах освіти встановлено, що зарахування до закладу здійснюється за наказом його керівника, що видається на підставі заяви про зарахування з копією свідоцтва про народження, довідкою учня про результати медогляду за формою 086-1/о, карткою щеплень форми № 063/о, довідкою від лікаря педіатра або сімейного лікаря, висновком інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Розділ III

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження на рік у **початковій школі** відповідає вимогам, визначеним Державним стандартом початкової освіти та становить **4410** годин/на рік:

- у 1 класі 805 годин/на рік,
- у 2 класі – 875 годин/на рік,
- у 3-А класі – 910 годин/на рік,
- у 3-Б класі – 910 годин/на рік,
- у 4-му класі – 910 годин/на рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальних планах, поданих у *додатках 1,2*.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, установлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме навчальне навантаження здобувачів освіти встановлене відповідно до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту», з урахуванням вимог Санітарного регламенту та охоплює інваріантну та варіативну складові.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження.

Обсяг домашніх завдань визначається згідно з Санітарним регламентом.

З метою забезпечення виконання Державного стандарту початкової освіти передбачено викладання предметів інваріантного складника, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, у повному обсязі.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Навчання грамоти» у 1 класі, навчальні предмети «Українська мова», «Читання» у 2 класі, навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання» у 3, 4 класах.

Освітні галузі "Математика" реалізуються через предмет "Математика".

Освітні галузі природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна реалізуються через інтегрований предмет "Я досліджую світ".

Освітні галузі "Інформатична", "Технологічна" реалізуються через окремі предмети, відповідно, - "Інформатика", "Технологія та дизайн".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

Фізкультурна освітня галузь реалізується окремим предметом "Фізична культура".

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів,

зазначених у програмі.

Ураховуючи індивідуальні освітні потреби учнів, рішенням педагогічної ради (протокол №1 від 29.08.2024 року) конкретизовано варіативну складову навчального плану, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, індивідуальні заняття.

Додаткові години варіативної частини використані:

- у 1,2 класі – індивідуальне навчання для подолання освітніх втрат;
- у 3,4 класах – курс за вибором «Розвиток продуктивного мислення»

(Програма Гісь О.М. «Розвиток продуктивного мислення», схвалено Науково-методичною радою з питань освіти Міністерства освіти і науки України, лист ІМЗО від 02.07.2019 р. № 22.1/12-Г-528) <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita-2/navchal-ni-prohramy-kursiv-za-vyborom-1-4-klasy/>

Визначені курси варіативної складової зазначаються в розкладі уроків після предметів інваріантної частини навчального плану.

Для учня 1 класу організоване інклюзивне навчання за програмою закладів загальної середньої освіти модифікованої з предметів «Навчання грамоти», «Математика», «Англійська мова».

Для 4 учнів 2, 3-Б, 4 класів організоване інклюзивне навчання за програмою закладів загальної середньої освіти адаптованої з предметів «Українська мова», «Читання», «Літературне читання», «Математика», «Англійська мова».

Навчальні екскурсії у 1-4-х класах організовуються протягом навчального року з предметів передбачених навчальними програмами, та обліковуються у класних журналах на сторінках, відведених на предмети.

Базова освіта

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) сформовано для закладу з навчанням українською мовою.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями. Кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до Типового навчального плану (додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 №1120).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5,6 класів складає **3220** годин/на рік:

- у 5-А класі – 1050 годин/на рік;

- у 5-Б класі – 1050 годин/ на рік;
- у 6 класі – 1120 годин/на рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах для 5,6 класів *у додатку 3*.

Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей через навчальні предмети та галузеві інтегровані курси.

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами використані для збільшення кількості годин на обов'язкові освітні компоненти (навчальні предмети / інтегровані курси), міжпредметні інтегровані курси (СТЕМ), для проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема для подолання втрат у навчанні.

Реалізація освітньої галузі *«Мовно-літературна»* відбувається через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література» та «Англійська мова».

Реалізацію освітньої галузі «Математична» відбувається через навчальний предмет «Математика».

Освітня галузь «Природнича» у 5 класі реалізується через інтегрований курс «Пізнаємо природу»; у 6 класі - через інтегрований курс «Пізнаємо природу» та навчальний предмет «Географія».

Освітня галузь «Соціальна та здоров'язбережувальна» реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут». Курс морального спрямування «Культура добросусідства» вивчається в рамках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека і добробут».

«Громадянська й історична» у 5 класі через «Вступ до історії України та громадянської освіти», у 6 класі – Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія».

Реалізацію інформатичної освітньої галузі забезпечує навчальний предмет «Інформатика».

Освітня галузь «Мистецька» реалізуватиметься через предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво»

«Технологічна» реалізовуватиметься через предмет «Технології».

Освітня галузь «Фізкультурна» вивчається через предмет «Фізична культура».

За рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами пропонованого рекомендованого діапазону годин на кожен освітню галузь у **5-А та 5-Б класах** перерозподілено:

- 1 год на мовно-літературну галузь (по 0,5 год. українська література, зарубіжна література);

- 1 год. на математичну галузь (математика);
- 0,5 год. на природничу галузь (інтегрований курс «Пізнаємо природу»);
- 1 год. на громадянську та історичну галузь (вступ до історії України та громадянської освіти);
- 1 год. на технологічну галузь (технології);
- 1 год. на мистецьку галузь (по 0,5 год. образотворче та музичне мистецтво);
- 1 год. міжгалузевий інтегрований курс «STEM».

За рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами пропонованого рекомендованого діапазону годин на кожну освітню галузь у **6 класі** перерозподілено:

- 1 год на мовно-літературну галузь (по 0,5 год. українська література, зарубіжна література);
- 1 год. на математичну галузь (математика);
- 1 год. на природничу галузь (по 0,5 год. на інтегрований курс «Пізнаємо природу» та предмет «Георгафія»);
- 0,5 год. на громадянську та історичну галузь (Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія»);
- 1 год. на технологічну галузь (технології);
- 1 год. на мистецьку галузь (по 0,5 год. образотворче та музичне мистецтво);
- 2 год. міжгалузевий інтегрований курс «STEM».

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарно-тематичному плані, який погоджується заступником та затверджується директором закладу освіти.

Для учнів 5-А класу організоване інклюзивне навчання за програмою закладів загальної середньої освіти адаптованої з предметів «Українська мова та література», «Математика», «Англійська мова», інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти».

Для учнів 6 класу організоване інклюзивне навчання за програмою закладів загальної середньої освіти модифікованої з предметів «Українська мова та література», «Математика», «Англійська мова», інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія».

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів **7-А та 7-Б класів** (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладів

загальної середньої освіти сформовано для закладів з навчанням українською мовою.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями. Кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до Типового навчального плану (додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 №1120).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7 класів складає **2450** годин/на рік:

- у 7-А класі – 1225 годин/на рік;
- у 7-Б класі – 1225 годин/ на рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах для 5,6 класів *у додатку 4*.

Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей через навчальні предмети та галузеві інтегровані курси.

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами використані для збільшення кількості годин на обов'язкові освітні компоненти (навчальні предмети / інтегровані курси), міжпредметні інтегровані курси (СТЕМ), для проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема для подолання втрат у навчанні.

Реалізація освітньої галузі **«Мовно-літературна»** відбувається через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література» та «Англійська мова».

Реалізацію освітньої галузі «Математична» відбувається через навчальні предмети «Алгебра», «Геометрія».

Освітня галузь «Природнича» у 7 класі реалізується через предмети «Біологія», «Географія», «Фізика», «Хімія».

Освітня галузь «Соціальна та здоров'язбережувальна» реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут». Курс морального спрямування «Культура добросусідства» вивчається в рамках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека і добробут».

«Громадянська й історична» у 7 класі – Інтегрований курс «Історія України і світ».

Реалізацію інформатичної освітньої галузі забезпечує навчальний предмет «Інформатика».

Освітня галузь «Мистецька» реалізуватиметься через предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво»

«Технологічна» реалізовуватиметься через предмет «Технології».

Освітня галузь «Фізкультурна» вивчається через предмет «Фізична культура».

За рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами пропонуваного рекомендованого діапазону годин на кожну освітню галузь у **7-А та 7-Б класах** перерозподілено:

- 1 год на мовно-літературну галузь (по 0,5 год. українська література, зарубіжна література);
- 1 год. на математичну галузь (по 0,5 год. «Алгебра», «Геометрія»);
- 1,5 год. на громадянську та історичну галузь (Інтегрований курс «Історія України і світ»);
- 1 год. інформатична галузь (інформатика);
- 1 год. на мистецьку галузь (по 0,5 год. образотворче та музичне мистецтво);
- 1 год. міжгалузевий інтегрований курс «STEM».

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарно-тематичному плані, який погоджується заступником та затверджується директором закладу освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів **8-9-х класів** закладу загальної середньої освіти складає **4602,5** годин/навчальний рік:

- у 8-А класі – 1102,5 годин/на рік;
- у 8-Б класі – 1102,5 годин/на рік;
- у 9 -А класі – 1207,5 годин/на рік;
- у 9 -Б класі – 1190 годин/на рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах для 8,9 класів **у додатку 5.**

Навчальні плани **для 8,9 класів** передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Освітня галузь *"Мови і літератури"* реалізуватися через навчальні предмети "Українська мова", "Англійська мова", "Українська література", "Зарубіжна література".

Освітня галузь *"Математика"* реалізується через навчальний предмет – «Алгебра», «Геометрія».

Освітня галузь *"Природознавство"* реалізується через навчальний предмет – "Природознавство", "Географія", "Біологія", "Фізика", "Хімія".

Освітня галузь *"Суспільствознавство"* реалізуються через навчальні предмети «Історія України», «Всесвітня історія», «Правознавство» - 9 клас.

Освітня галузь *"Здоров'я і фізична культура"* реалізується навчальними

предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура". Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках предмета "Основи здоров'я".

Освітня галузь "*Технології*" реалізується через предмети "Трудове навчання" та "Інформатика". Вивчення інформатики з 5 класу покликане сформувати в учнів уявлення про інформаційні процеси в природі, суспільстві, техніці, основні компоненти програмного забезпечення, уміння та навички користувача інформаційними засобами.

Освітня галузь "*Мистецтво*" реалізується навчальними предметами "Образотворче мистецтво", "Музичне мистецтво".

Додаткові години варіативної частини використані:

- у 9-А класі – індивідуальні години з німецької мови (1,5 год.);
- у 9-Б класі – індивідуальні години з англійської мови (1 год.);

Години **на індивідуальні заняття** німецької мови для учнів 9-А класу заплановані з метою вивчення програмного матеріалу для учнів, які прибули до закладу з інших шкіл і не вивчали англійської мови; у 9-Б класі для подолання освітніх втрат.

Для 2 учнів 8-А та 9 класів організоване інклюзивне навчання за програмою закладів загальної середньої освіти адаптованої з предметів «Українська мова та література», «Математика», «Англійська мова».

Профільна освіта

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10,11 класів складає **2677,5** годин/на рік:

- у 10 класі – 1365 годин/на рік;
- у 11 класі – 1312,5 годин/на рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу **у додатку 6**.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Англійська мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

За модульним принципом реалізовано зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм авторського колективу під керівництвом Ляшенка О.І., затвердженої наказом Міністерством освіти і науки України від 24.22.2027 № 1539.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується **вибірково-обов'язковими предметами** «Інформатика» та «Мистецтво» у 10, 11 класах, що вивчаються на рівні стандарту.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- учні 10 класу навчаються за історичним профілем;
- учні 11 класу навчаються за філологічним профілем.

Відповідно до рішення педагогічної ради (протокол №1 від 29.08.2024 року) години варіативна складова використовується на вивчення німецької мови з метою вивчення програмового матеріалу з учнями, які прибули до закладу з інших шкіл і не вивчали англійської мови (по 1,5 год. в кожному класі); факультативу «Орфографічний практикум» та «Англійська мова».

Відповідно до рішення педагогічної ради (протокол №1 від 29.08.2024 року) **облік занять** факультативних та індивідуальних занять здійснюється на сторінках класного журналу. Оцінювання факультативних занять здобувачів освіти вербально, індивідуальних з німецької мови за бальною системою.

Розділ IV

Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Програма **початкової освіти** окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями **обов'язкових результатів навчання**, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей, визначених у Типових освітніх програмах для 1-2 класів [Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас](#) та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 [Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас](#).

Вимоги до **обов'язкових результатів навчання** здобувачів освіти **школи II-III ступенів** визначаються компетентнісним підходом до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності визначені у:

- Типовій освітній програмі закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405 [Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня](#)

- Типовій освітній програмі закладів загальної середньої освіти III ступеня» в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III

ступеня» [Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня.](#)

Розділ V
Перелік в типових навчальних програм та
модельних навчальних програм

Перелік типових навчальних програм початкової школи

№	Назва програми	Клас	Затверджено, схвалено
1.	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я.Савченко (1-2 класи)	1-А, 1-Б, 2	Наказ МОН України від 12.08.2022 №743-22
2.	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я.Савченко (3-4 класи)	3-А, 3-Б 4	Наказ МОН України від 12.08.2022 №743-22
3.	Програма «Розвиток продуктивного мислення», розроблена під керівництвом О.М.Гісь (1-4 класи)		Науково-методична рада з питань освіти МОН України (лист ІМЗО від 02.07.2019 р. № 22.1/12-Г-528)

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (8-9 класи)

№	Предмет	Навчальні програми
1	Українська мова	Програма для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання. - К.: Видавничий дім "Освіта", 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804);
2	Українська література	Програма для закладів загальної середньої освіти.-К.:Освіта,2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 №804;
3	Біологія	Біологія 6-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. №804)
4	Історія України. Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Історія України. Всесвітньої історії 6-11 класи (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
5	Географія	Географія 6-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів за редакцією Віменко І.М. (затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. №804)
6	Зарубіжна література	Зарубіжна література. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів / укладачі : О. М. Ніколенко, К.В. Таранік-Ткачук, С. П. Фоміна, О. В. Ревнивцева, Т. П. Сегеда, Н. В. Онищенко (затверджена наказом Міністерства освіти і науки

		України від 03 серпня 2022 року № 698)
7	Інформатика	Інформатика 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів за редакцією Жалдака М.І. (затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. №804)
8	Математика	Математика 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів / укладачі : М. І. Бурда, Ю.І. Мальований, Є.П. Нелін(затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. №804)
9	Мистецтво	Мистецтво 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів .(авт. Л. Масол (оновлена),
10	Основи здоров'я	Програма з основ здоров'я для 5-9 класів за редакцією Бойченка Т.Є. (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
11	Природознавство	Природознавство 5 клас. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів за редакцією Дементієвська П.П.
12	Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для закладів загальної середньої освіти 5-9 класи (оновлена) затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р.№804
13.	Фізика	Фізика 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів за редакцією Ляшенка І.О.
14.	Фізична культура	Навчальна програма з фізичної культури для 5-9 класів за редакцією Круцевича Т.Ю., Дерев'янка В., Дятлика С.М.
15.	Хімія	Хімія 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів за редакцією Величка Л.П.
16.	Іноземні мови	Англійська мова 5-9 класи. Навчальна програма розроблена на основі Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року №408.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня**

п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Програма (рівень стандарту та профільний рівень), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407.
2.	Українська література	Програма (рівень стандарту та профільний рівень), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407.
3.	Біологія і екологія	Біологія, екологія Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту
4.	Історія України. Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Історія України. Всесвітньої історії 6-11 класи за редакцією

		Баханова К.О.Рівень стандарту (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
5.	Географія	Географія 10-11-класи.Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти Рівень стандарту
6.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Навчальна програма інтегрованого курсу для 10 класів загальноосвітніх навчальних закладів за редакцією Т. Бакки. Рівень стандарту
7.	Зарубіжна література	Зарубіжна література. Навчальна програма для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання /укладачі : О. М. Ніколенко, О. О. Ісаєва Рівень профільний (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
8.	Захист України	Захист України. 10 – 11 клас. Рівень стандарту Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
9.	Інформатика	Інформатика.Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту
10.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту
11.	Мистецтво	Освітня програма «Мистецтво 10-11 класи. Рівень стандарту (автори Масол Л.М., Гайдамака О.В., Очеретяна Н.В., Дмитренко О.М.).Рівень стандарту
12.	Фізика і астрономія	Фізика та астрономія. Навчальна програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти за редакцією Ляшенка О.І. Рівень стандарту
13.	Фізична культура	Навчальна програма з фізичної культури для 10-11 класів за редакцією Круцевича Т.Ю., Дерев'янко В., Дятлика С.М.Рівень стандарту
14.	Хімія	Хімія 10-11-класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти /укладачі : Рівень стандарту
15.	Іноземні мови	Англійська мова 10-11 класи. Навчальна програма розроблена на основі Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти,затвердженого КМУ від 23.11.2011 р.№1392 та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року №407. Рівень стандарту

**Перелік модельних навчальних програм для 5-7 класів
відповідно до переліку предметів/інтегрованих курсів, визначених
навчальним планом закладу освіти**

№	Предмет	Модельна програма	Автори	Гриф затвердженя
1	Українська мова	Модельна навчальна програма "Українська мова. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-lite rat.osv.hal/Ukr.mova.5-6-kl.Zabolotnyy.ta.in.14.07.21.pdf	Заболотний О.В., Заболотний В. В., Лавринчук В.П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
	Українська мова	Модельна навчальна програма "Українська мова. 5-9 класи" для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Ukrayinska.mova.7-9.klas.Zabolotnyy.ta.in.02.08.2023.pdf	Заболотний О.В., Заболотний В. В., Лавринчук В.П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ МОН України від 24.07.2023 № 883
2	Українська література	Модельна навчальна програма "Українська література. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-lite rat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Arkhypova.Sichka.r.Shylo.14.07.pdf	Архипова В.П., Січкарь С. І., Шило С. Б.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
	Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Ukrayinska.literat ura.7-9-kl.Yatsenko.ta.in.26.07.2023-1.pdf	Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.	Наказ МОН України від 24.07.2023 № 883

3	Зарубіна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) https://drive.google.com/file/d/1zcaTqWtDvE3SPiZjvImCq83HXDWKGqTY/view	О. Ніколенко, О.Ісаєва, Ж. Клименко, Л.Юлдашева, Н. Рудніцька	Наказ МОН України від 10.10.2023 №1226
4	Іноземна мова (англійська мова)	Модельна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl/Inoz.mov.5-9-kl.Zymomrya.ta.in.14.07.pdf	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
5	Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма "Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас" для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Hromad.ta.istor.osv.hal/Vstup.do.ist.Ukr.ta.hrom.osv.5-kl.Burlaka.ta.in.14.07.pdf	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
	Історія України. Всесвітня історія	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Hromad.ta.istor.osv.hal/Ist.Ukr.Vsesv.ist.6-kl.Piskarova.ta.in.14.07.pdf	Бурлака О.В., Власова Н.С., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
	Історія: Україна і світ	Історія: Україна і світ. 7-9 класи (інтегрований курс) (варіант 2) для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Hromad.ta.istor.osv.hal.2023/Istoriya-Ukr.i.svit.7-9-intehr.kurs-variant.2-Vlasova.ta.in.13.09.2023.pdf	Власова Н.С., Желіба О.В., Кронгауз В.О., Секиринський Д.О., Щупак І. Я.	Наказ МОН України від 24.07.2023 №883

6	Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти https://drive.google.com/file/d/1qTe7WsX7JvJBewUU2EjrBjLhkX7J8fw2/view?usp=sharing	Істер О.С.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
	Алгебра	Модельна навчальна програма «Алгебра 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти https://drive.google.com/file/d/1WdxGIRGCZ-1NCD8glUkFLupB3qL8hL2k/view?usp=sharing	Істер О.С.	Наказ МОН України від 24.07.2023 №883
	Геометрія	Модельна навчальна програма «Геометрія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти https://drive.google.com/file/d/1a2itl6UMCdmI9G_vFvoSNLgT9un0s5Jz/view?usp=sharing	Істер О.С.	Наказ МОН України від 24.07.2023 №883
7	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти) https://docs.google.com/document/d/1psCiCWlaoaF2AlaOiSUvuSYZqMaX5vug/edit?usp=drive_link&oid=105637034251042553870&rtpof=true&sd=true	Коршевнік Т.В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
	Географія	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти https://docs.google.com/document/d/12a3SOuTWLol8eYJrBFJFV89I1NwrYM/edit?usp=drive_link&oid=105637034251042553870&rtpof=true&sd=true	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В.,	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
	Біологія	Модельна навчальна програма «Біологія 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.priohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Pryrodnycha.osvitnya.haluz.2023/Biologiya.7-9.klas.Sobol.26.07.2023.pdf	Соболь В. І.	Наказ МОН України від 24.07.2023 № 883
	Хімія	Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О. В.	Наказ МОН України від

		https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Pr yrodneycha.osvitnya.haluz.2023/Khimiya.7-9.klas.Hryhorovych.29.12.2023.pdf		27.12.2023 № 1575
	Фізика	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти https://drive.google.com/file/d/1_ybQLdL7pQZwqiaAVt0Y1FyMI9dLmR5D/view?usp=sharing	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.	Наказ МОН України від 16. 08. 2023 №1001
8	Інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма. «Здоров’я, безпека та добробут 5-6 класи (інтегрований курс)» https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Sotsial.ta.zdorovyazberezha.osv.haluz.2023/30.11.2023/Zdorov.bezp.ta.dobrob.5-6-kl.Vorontsova.ta.in.30.11.2023-1.pdf	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьева І. В., Хомич О. Л.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
9	Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти https://drive.google.com/file/d/1Wt4FbnYTdNAls47wBbAdMnf9gPkwX-rW/view?usp=sharing	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
	Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти https://drive.google.com/file/d/1tmA53rTR7bsQLtduONUKceE18wkLFzRZ/view	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	Наказ МОН України від 16.08.2023 №1001
10	Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Tehnol.osv.gal/Tekhnol.5-6.klas.Khodzytska.ta.in.14.07.pdf	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795

	Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prouhramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Tekhnolohichna.osvitnya.haluz.2023/16.08.2023/Tekhnolohiyi.7-9%20klas.Khodzytska.ta.in.16.08.2023.pdf	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.	Наказ МОН України від 16.08.2023 № 1001
11	Музичне мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prouhramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Mist.osv.gal/Mystetstvo.5-6-kl.Masol.Prosina.14.07.pdf	Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
	Музичне мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7 клас» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prouhramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Mystetska.osvitnya.haluz.2023/Mystetstvo.7-9.kl.intehrovanyy.kurs-Masol.12.09.2023.pdf	Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ МОН України від 06.09.2023 № 1090
12	Образотворче мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prouhramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Mist.osv.gal/Mystetstvo.5-6-kl.Masol.Prosina.14.07.pdf	Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
13	Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О.,	Наказ МОН України від 22.08.2024 № 1185

		https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.pr ohramy/2024/Model.navch.prohr.5-9.klas-2024/fizkult-5-9-kl-bazhenkov-ta-in-22-08-2024.pdf	Коломоець Г. А., Дутчак М. В.	
14	STEM	Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи (міжгалузовий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.pr ohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Tekhnolohichna.osvitnya.haluz.2023/16.08.2023/Tekhnolohiyi.7-9%20klas.Khodz ytska.ta.in.16.08.2023.pdf	Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
	STEM	Модельна навчальна програма «STEM. 5-9 класи (міжгалузовий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.pr ohramy/2024/Model.navch.prohr.5-9.klas-2024/27.08.2024/03/stem-7-9-kl-buturl ina-ta-in-27082024.pdf	Засєкіна Т. М., Коршунова О. В., Василяшко І. П.	Наказ МОН України від 14.08.2024 №1138

Розділ VI

Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Організація освітнього процесу може здійснюватися з використанням технологій дистанційного та змішаного навчання.

Технології дистанційного навчання можуть використовуватися для:

- 1) забезпечення вивчення окремих навчальних предметів;
- 2) забезпечення проведення окремих навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання учнів;
- 3) реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учнів відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей;
- 4) забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладу освіти;

5) забезпечення проведення додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять для осіб з особливими освітніми потребами (під час надзвичайних обставин).

Для організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання використовується платформа Microsoft Teams.

Рішення про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі педагогічною радою закладу освіти у випадку настання обставин, що потребують організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання.

Упродовж навчального року використання технологій дистанційного навчання для вивчення окремих тем з навчальних предметів (інтегрованих курсів), проведення окремих навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися за ініціативою педагогічних працівників (з відповідним узгодженням розкладу навчальних занять).

Під час дії карантинних обмежень (застосування протиепідемічних заходів) освітній процес у закладі освіти за рішенням педагогічної ради може організовуватися у спосіб, за якого окремі теми з навчального предмету частиною учнів класу вивчаються очно, іншою частиною учнів класу - дистанційно (в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі). При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

Додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги) з використанням технологій дистанційного навчання можуть проводитися (надаватися) для осіб з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту за очною формою в інклюзивних класах (групах).

Проведення (надання) таких занять (послуг) здійснюється за погодженням з батьками (одним із них) згідно з індивідуальною програмою розвитку з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей особи з особливими освітніми потребами.

Графік проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) із використанням технологій дистанційного навчання затверджується керівником закладу освіти.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;

- комбінований урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, онлайн-уроки з використанням цифрових сервісів: Classroom, Zoom, Microsoft Teams, Viber тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться **навчально-практичні заняття**. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проєкти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та

інше. Учителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Педагоги застосовують різні форми роботи на уроках. Зокрема, в школі I ступеня - ранкова зустріч; навчаюся, навчаючи інших; заняття-квести; ТРІЗ, метод проєктів, дослідницько-пошукові та інтерактивні методи (шість капелюхів, крісло автора, селфі-аудит, селфі-трек та інші), створення ментальних карт, сторітелінг, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, тощо.

Розділ VII

Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до ст.17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є **формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне)** оцінювання, державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання.

Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти.

Підсумкове оцінювання результатів навчання учнів за сімейною (домашньою) формою здійснюється не менше двох разів на рік.

Річне оцінювання та державна підсумкова атестація здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку у разі переведення його на наступний рік навчання.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої чи профільної середньої освіти, вимогам державних стандартів здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Кожен учень має пройти державну підсумкову атестацію за кожний рівень повної загальної середньої освіти з державної мови, математики та інших предметів, визначених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, крім випадків, визначених законодавством.

У разі відсутності результатів річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації після завершення навчання за освітньою програмою закладу освіти учень має право до початку нового навчального року пройти річне оцінювання та/або державну підсумкову атестацію. У разі повторного непроходження річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації педагогічна рада спільно з батьками учня до початку нового навчального року вирішує питання про визначення форми та умов подальшого здобуття таким учнем повної загальної середньої освіти.

У разі вибуття учня із закладу освіти (виїзд за кордон, надання соціальної відпустки, призов на військову службу тощо) оцінювання результатів навчання такого учня може проводитися достроково.

Оцінювання результатів навчання учня незалежно від форми здобуття ним освіти має здійснюватися особами, які провадять педагогічну діяльність.

Оцінювання результатів навчання учня з **особливими освітніми потребами** в закладах освіти здійснюється згідно із загальними критеріями оцінювання та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Оцінювання в закладі I ступеня здійснюється з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей здобувачів освіти, формування компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб учнів.

Оцінювання проводити відповідно до методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text> ;

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимульовальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна.

Отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- **формувального** оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- **підсумкового** оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання здійснюється під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути:

за формою - індивідуальною, груповою, фронтальною;

за способом виконання

- **усною** (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо), **письмовою** (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи),

- **практичною** (дослід, практична робота, навчальний проєкт, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо),

- **програмованою** (з використанням «електронних засобів навчання, дозволених для використання в закладах загальної середньої освіти).

При оцінюванні використовуємо **вербальну оцінку** окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання.

Оцінювальне судження є **вербальною оцінкою**, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - **рівневою оцінкою**.

Характеризувати процес навчання та його результати потрібно доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями.

Рівень результату навчання визначаємо з урахуванням динаміки його досягнення та позначаємо буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Результат оцінювання **особистісних надбань учня/учениці** у 1-4 класах виражаємо **вербальною оцінкою**, а **об'єктивних результатів навчання учня/учениці** у 1-2 класах - **вербальною оцінкою**, у 3-4 класах – **рівневою оцінкою** за рішення педагогічної ради (протокол №1 від 30.08.2023 р.).

Оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснювати на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 1 до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 813 від 13 липня 2021 року) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text> ;

З метою забезпечення вільного вибору педагогічними працівниками методик, технологій навчання підходи до оцінювання у різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію обраних освітніх програм. **Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу загальної середньої освіти.**

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

З метою побудови освітнього процесу з урахуванням даних про навчальний поступ учнів перевіряти кожную письмову роботу учня як у робочих зошитах, так і в навчальних посібниках з друкованою основою, якщо такі використовуються в освітньому процесі. Під час перевірки письмових робіт доцільно враховувати індивідуальні особливості учнів, їх готовність до самоперевірки та диференційовано виправляти виявлені у роботах учнів помилки.

Під час перевірки письмових робіт учнів учитель пропонує учням дотримуватися культури записів виконаних завдань. З метою формування навички письма, за потреби, подає зразок правильного написання цифри, букви, з'єднань букв у 1 класі у вільних рядках, у 2-4 класах - на полях сторінки зошита.

Учитель разом з учнями може обрати позначення самооцінки учня, оцінки вчителя для фіксації перевірених робіт. Окрім позначень важливими для організації подальшої роботи є записи оцінювальних суджень щодо виконання письмової роботи.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводити тематичні діагностувальні роботи.

Тематична діагностувальна робота є засобом зворотного зв'язку стосовно опанування учнями частиною очікуваних/обов'язкових результатів навчання з метою оперативного регулювання та коригування освітнього процесу задля підвищення його ефективності.

Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі визначати з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності добирають з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт добирати таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

Система тематичних діагностувальних робіт *у 3-4 класах* може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну, природничу освітню галузі.

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», а також з курсів за вибором, зазвичай, не проводяться.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт з предмета вивчення/інтегрованого курсу учитель може визначати самостійно під час складання календарно-тематичного плану. При цьому враховувати навчальні можливості учнів класу, особливості предмета вивчення/ інтегрованого курсу, блок обов'язкових результатів навчання, сформованість яких має бути зазначена *у свідоцтві досягнень*, та відповідні навчальні завдання для оцінювання, на які орієнтує методика навчання предмета, а також кількість навчальних годин, виділених на предмет в освітній програмі. Загальна кількість тематичних діагностувальних робіт з різних предметів вивчення/інтегрованих курсів має бути дидактично обґрунтованою. Їх можна планувати через кожні 16-20 навчальних годин опрацювання програмового матеріалу.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оскільки тематична діагностувальна робота може містити завдання різних рівнів реалізації навчальної діяльності, то для формулювання оцінювального судження характеристику результату навчання співвідносити з Орієнтовною рамкою оцінювання з урахуванням видів діяльності, водночас рівня результату навчання учня не визначати.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксувати у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, і повідомляти учням та їхнім батькам.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Підсумкове оцінювання

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітній програмі, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснювати шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

Підсумкову (річну) оцінку визначати з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводиться державна підсумкова атестація здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

У *свідоцтві досягнень* учня надається розгорнута характеристика результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року.

Оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів

Оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 забезпечується відповідно до рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>.

Основні функції оцінювання:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);

- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
- мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів здійснюється згідно з вимогами до **обов'язкових результатів навчання**, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Тривалість **адаптаційного періоду** у 5 класі триває протягом вересня місяця. Оцінювання проводиться за бальною системою. Оцінки початкового рівня не підлягають фіксації у класному журналі.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні. Загальні критерії оцінювання (**додаток 1**) https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92715/ визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями (**додаток 2**) https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92715/.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

У додатку 2 визначені галузеві критерії із чітким описом кожного балу відповідно до груп результатів освітніх галузей. задоволення у процесі фізичного виховання.

Основні види оцінювання

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу протягом навчального року, яке дозволяє визначати потреби учнів і адаптувати до них процес навчання. Воно передбачає використання різноманітних методів збору інформації і має відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета. Його здійснюють у таких **формах**:

- самооцінювання;

- взаємооцінювання;
- оцінювання із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Завдання для оцінювання мають бути спрямовані на отримання об'єктивної інформації про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі. Окремі завдання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності, які передбачають:

- завдання початкового рівня – розпізнавання, пригадування, відтворення окремих елементів змісту навчання;
- завдання середнього рівня – розуміння та застосування елементів змісту навчання;
- достатнього – аналіз навчальної інформації (класифікація, порівняння, узагальнення, інтеграція, уточнення, упорядкування);
- високого – оцінювання навчальної інформації та власної навчальної діяльності, рефлексія, перекодування інформації з текстової у схематичну, графічну та навпаки, створення, продукування.

Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове, річне)

Метою підсумкового оцінювання є об'єктивне співвіднесення фактичних результатів навчання учнів з обов'язковими (очікуваними) результатами навчання, визначеними Держстандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюється періодично і може охоплювати один, декілька або всі групи результатів, визначених у Держстандарті.

Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель може встановлювати самостійно.

Для оцінювання рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями за окремим елементом навчальної програми (тема, розділ тощо) здійснюється **тематичне оцінювання**.

Підсумкове оцінювання за семестр може здійснюватися за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учням:

- виконати комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів учнів у навчанні та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів і на їх підставі виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета.

Підсумкове оцінювання за рік здійснюють **на підставі загальних оцінок за I та II семестри**, але вона не обов'язково є їхнім середнім арифметичним і має враховувати динаміку особистих досягнень учня протягом року.

Оцінки за семестри і за рік можуть бути скоригованими. Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень.

Свідоцтво досягнень складається з двох частин і передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми закладу освіти.

«Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом. Результатом спостереження за розвитком наскрізних умінь є виставлення відповідної позначки в стовпці «Має значні успіхи / Демонструє помітний прогрес / Потребує уваги і допомоги» після завершення кожного навчального року або в разі зміни учнями закладу освіти.

Способи організації фіксування результатів спостереження педагогічні працівники визначають самостійно. Це можуть бути журнали, щоденники, картки спостереження результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, відповідно до переліку навчальних предметів.

«Характеристика результатів навчання». Заповнення цієї частини Свідоцтва здійснюють відповідно до переліку навчальних предметів / інтегрованих курсів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу освіти.

Державна підсумкова атестація

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту.

Результати ДПА фіксують у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (*поточне*), так і на різних його етапах (*підсумкове*).

Педагогічним працівникам в організації оцінювання результатів навчання учнів необхідно врахувати:

- під час планування освітнього процесу на семестр **визначати форми поточного і підсумкового оцінювання**;
- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі, які відповідають обов'язковим і очікуваним результатам навчання, визначених Держстандартом та модельним навчальним програмам;
- ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватись рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року;
- надавати учням зрозумілий, чіткий, доброзичливий і своєчасний зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період. Залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності його можна надавати в письмовій, усній або електронній формі;
 - не протиставляти учнів один одному;
 - акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень;
 - індивідуально обговорювати з учнями труднощі в навчанні;
 - створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
- спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям під час навчальної діяльності;
- створювати умови для активної участі учнів у процесі оцінювання, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільно визначати подальші кроки для покращення результатів навчання;
- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Інструменти оцінювання

Під час вибору методів оцінювання слід враховувати особливості змісту навчального предмета, його обсяг, рівень узагальнення та вікові особливості

учнів. Оцінювання результатів навчання можна проводити із застосуванням таких способів і засобів:

- усне опитування (індивідуальне, групове тощо);
- спостереження;
- аналіз портфоліо;
- письмові завдання (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);
- практичні завдання (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- навчальні проекти;
- робота з картами, діаграмами;
- заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо;
- завдання з використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);
- самооцінювання, взаємооцінювання;
- комплексне оцінювання.

За умови організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей цифрових технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання слід застосовувати завдання різних когнітивних рівнів:

- на відтворення знань;
- на розуміння;
- на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях;
- уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність, процедури проведення та види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням:

- дидактичної мети;
- особливостей змісту навчального предмета (інтегрованого курсу);
- етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

Дотримання академічної доброчесності

Під час оцінювання результатів навчання слід враховувати дотримання учнями принципів академічної доброчесності, зокрема:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

У разі їх порушення, зокрема списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), учитель може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня та його законних представників.

Інформування батьків про результати навчання може відбуватися:

- під час індивідуальних зустрічей;
- шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо);
- фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Облік результатів тематичного, семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в класному журналі в окремих колонках без дати.

Критерії для формувального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів.

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо (через тривалу відсутність) у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Розроблені вчителем критерії оцінювання не потребують затвердження керівництвом закладу освіти. Проте керівництво вивчає систему оцінювання вчителів через спостереження за проведенням навчальних занять, вивчення оприлюднених критеріїв оцінювання, розглядаючи це питання на засіданнях методичних об'єднань, педагогічної ради.

Під час оцінювання навчальних досягнень учнів, презентованих в усній формі, до уваги беруться: якість знань та умінь - правильність, повнота, глибина, дієвість, гнучкість, конкретність і узагальненість, системність, усвідомленість, міцність; культура мовлення - послідовність викладу матеріалу, правильне вживання термінів, повнота у формулюванні висновків.

Під час оцінювання практичної роботи враховують самостійність, дотримання алгоритму, правильність, повноту, усвідомленість.

При оцінюванні письмових робіт враховують правильність і обсяг виконаної роботи.

Система оцінювання результатів навчання учнів 8-11 класів забезпечує справедливе, неупереджене, об'єктивне та добросовісне оцінювання.

У закладі освіти застосовуються національні критерії оцінювання.

Критерії та вимоги до оцінювання результатів навчання учнів, розроблені Міністерством освіти і науки України, визначено в таких нормативних документах:

- Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 № 329 [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11#Text>;

- Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222 [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/stru>

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12-бальною шкалою.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I - початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень: називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II - середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III - достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV - високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, скласти план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові.

Виявлення рівня навчальних досягнень учнів відбувається в процесі контролю.

Основними функціями контролю навчальних досягнень учнів є: мотиваційна, діагностувальна, коригувальна, прогностична, навчально-перевірювальна, розвивальна, виховна.

Облік результатів контролю ведеться учителем у Класному журналі і табелях навчальних досягнень.

Структурними компонентами контролю навчальних досягнень учнів є перевірка та оцінювання результатів навчальної діяльності.

За формою організації навчально-пізнавальної діяльності учнів перевірка може бути: індивідуальною, груповою, фронтальною; за способом - усною (бесіда, розповідь учня), письмовою (самостійні і контрольні роботи, перекази, диктанти, у тому числі окремі тестові, компетентнісні завдання тощо), а також практичною (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо).

У базовій та профільній школі застосовують поточне, тематичне, семестрове і підсумкове оцінювання.

Поточне оцінювання здійснюється за результатами поточної перевірки - усного опитування учнів на уроці, виконання письмових робіт (класної роботи, зокрема самостійної, практичної роботи тощо). Воно передбачає вербальну оцінку або оцінку в балах на основі Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Поточна оцінка за письмову роботу чи усне опитування виставляється у разі достатнього для співвіднесення з критеріями оцінювання обсягу виконаних учнем/ученицею завдань. Фрагментарні усні відповіді учнів на уроці в балах не оцінюються.

Під час оцінювання навчальних досягнень учнів, презентованих в усній формі, до уваги беруться: якість знань та умінь - правильність, повнота, глибина, дієвість, гнучкість, конкретність і узагальненість, системність, усвідомленість, міцність; культура мовлення - послідовність викладу матеріалу, правильне вживання термінів, повнота у формулюванні висновків.

Під час оцінювання практичної роботи враховують самостійність, дотримання алгоритму, правильність, повноту, усвідомленість.

При оцінюванні письмових робіт враховують правильність і обсяг виконаної роботи.

Тематичну оцінку виставляють на підставі поточних оцінок і з урахуванням контрольної роботи.

Семестрове оцінювання виставляється на основі тематичних оцінок.

При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню.

Форми оцінювання, відповідно до законодавства, визначаються такі:

- усна (індивідуальне, групове та фронтальне опитування);
- письмова (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування);
- цифрова (тестування в електронному форматі);
- графічна (робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами);
- практична (дослідження, навчальні проекти, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів тощо).

Педагогічні працівники самостійно визначають форми оцінювання результатів навчання учнів з певного предмета, орієнтуючись на принцип педагогічної доцільності та враховуючи специфіку навчального предмета і особливості учнів.

Методи оцінювання педагогічні працівники закладу освіти добирають самостійно. Це може бути спостереження, бесіда, тестування, аналіз письмових робіт учнів тощо.

Критерії оцінювання в закладі освіти розробляються на основі державних нормативних документів з урахуванням культури оцінювання, сформованої у закладі, шляхом їх конкретизації до окремих видів робіт і видів діяльності.

Опис критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначений МОН, подається за рівнями та ґрунтується на таких показниках:

- сформованість пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);
- сформованість знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових і предметних компетентностей;
- володіння розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- пізнавальна активність;
- міра самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;

- сформованість вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

Для оцінювання окремих видів робіт учнів учитель має розробити критерії оцінювання результатів навчання учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також враховують особливості вивчення теми, обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт, освітню програму закладу освіти, компетентнісний підхід до викладання навчального предмета, форму організації учнів на навчальному занятті

Учитель має постійно інформувати учнів про критерії оцінювання їхніх результатів навчання. Інформація про критерії оцінювання може бути донесена до учнів у різних формах: усно, у вигляді роздаткового матеріалу, інфографіки, шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі, через інтерактивну Інтернет-платформу, електронну пошту, інші види комунікації.

Учитель може залучати учнів до розроблення критеріїв їхніх результатів у окремих видах діяльності.

З правилами і процедурами оцінювання батьків і учнів ознайомити на початку навчального року через форми комунікації, згадані вище.

Оцінювання результатів навчання учня з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах, здійснюється згідно із загальними критеріями оцінювання та з урахуванням індивідуальної програми розвитку.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП в умовах інклюзивного навчання здійснюється для врахування рівня їхніх досягнень, поступу в опануванні навчальним матеріалом, визначення рівня сформованості умінь та навичок, а також здатності до застосування їх на практиці (оволодіння компетентностями).

Під час оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП враховуються рівні підтримки, а саме:

Оцінювання учнів, що потребують **першого** рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання;
- на основі загальних підходів оцінювання з урахуванням можливості їх адаптації та з урахуванням особливих освітніх потреб учня.

Оцінювання учнів, що потребують **другого** рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з можливістю адаптації умов проведення оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;
- під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури за

часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань);

- зміна методів тестування.

Оцінювання учнів, що потребують *третього* рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;

- під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури оцінювання за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань);

- зміна методів тестування.

Оцінювання учнів, що потребують *четвертого* рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації/модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;

- здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає:

- використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань;

- адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем;

- збільшення часу на процедуру оцінювання тощо;

- відповідність тестів змісту модифікованої програми навчального предмета.

У процесі навчання в інклюзивному класі вчитель може використовувати різні методи оцінювання, добираючи їх у залежності від індивідуальних особливостей та освітніх можливостей усіх учнів, теми, змісту. Це дозволить подолати суб'єктивізм і формалізм при оцінюванні знань учнів.

Так, учитель може змінити умови, інструкції, час або місце для виконання завдання:

- збільшити час на виконання завдань, чи виконувати кожне завдання в окремо відведений час та ін.;

- надати покроковий алгоритм виконання завдань, усну інструкцію підкріпити письмовою та інше.

Під час оцінювання рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Значними є відмінності в критеріях оцінювання учнів із порушеннями

інтелектуального розвитку. Під час оцінювання потрібно враховувати можливості дітей та особливості того, як вони опановують навчальний матеріал. Об'єктом оцінювання в цьому випадку є динаміка розвитку дитини. Її визначають відносно попередніх індивідуальних досягнень учня. Відповідно до визначених цілей в ІПР оцінюються як просування учнів в опануванні предмета, так і сформованість життєвої компетентності (до прикладу, уміння себе обслуговувати).

Оцінювання результатів навчання учнів з ООП здійснюється педагогічними працівниками, які провадять освітню діяльність. Асистент учителя не бере участі в безпосередньому оцінюванні результатів навчання учнів. Він спільно з учителем або самостійно веде спостереження за розвитком учня/учнів з ООП, під час якого фіксує досягнення, динаміку розвитку, перепони тощо. Результати таких спостережень можуть допомогти вчителю при оцінюванні навчальних досягнень дитини та є предметом подальшого обговорення з учасниками команди супроводу для визначення доцільності стратегій навчання та оцінювання.

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради

Вільшанського ліцею

від 29.08.2024 протокол №1

Додаток 1

Навчальний план на 2023-2024 навчальний рік
для 1 класу з українською мовою навчання
(за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко
О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України
від 12.08.2022 №743-22)

№	Освітні галузі	Навчальні предмети	Години	
			1	Разом
1	Мовно-літературна	Навчання грамоти	7	7
2	Іншомовна	Англійська мова	2	2
3	Математична	Математика	4	4
4.	Природнича	Я досліджую світ	1	1
	Соціальна та здоров'язбережна		1	1
	Громадянська та історична		1	1
5.	Дизайн і технології	Технологічна	1	1
6.	Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
		Образотворче мистецтво	1	1
7.	Фізкультурна	Фізична культура	3	3
	Усього		22/770	22/770
	Додаткові години Індивідуальне навчання		1	1
	Загальна кількість навчальних годин		23/805	23/805
	Гранично допустиме тижневе/річне навантаження		20/700	20/700
	Сумарна кількість		23/805	23/805

	навчальних годин, що фінансуються			
--	--	--	--	--

Додаток 2

**Навчальний план на 2024-2025 навчальний рік
для 2-4 класів з українською мовою навчання**

(за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко
О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України
від 12.08.2022 №743-22)

№	Освітні галузі	Навчальні предмети	Години				
			2	3-А	3-Б	4	Разом
1	Мовно-літературна	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	14,0
		Читання	3,5		-	-	3,5
		Літературне читання	-	3,5	3,5	3,5	10,5
2	Іншомовна	Іноземна мова	3	3	3	3	12
3	Математична	Математика	4	5	5	5	19
4.	Природнича	Я досліджую світ	1	1	1	1	4
	Соціальна та здоров'язбережна		1	1	1	1	4
	Громадянська та історична		1	1	1	1	4
5.	Інформатика	Інформатична	1	1	1	1	4
6.	Дизайн і технології	Технологічна	1	1	1	1	4
7.	Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
		Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
8.	Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	12
	Усього		24	25	25	25	99

Додаткові години Розвиток продуктивного мислення		1	1	1	3
Індивідуальне навчання	1				1
Загальна кількість навчальних годин	25/ 875	26/ 910	26/ 910	26/ 910	103/ 3605
Гранично допустиме тижневе/річне навантаження	22/ 770	23/ 805	23/ 805	23/ 805	
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються	25/ 875	26/ 910	26/ 910	26/ 910	103/ 3605

Додаток 3

Навчальний план на 2024-2025 навчальний рік
для 5-6 класів з українською мовою навчання
(додаток 3 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120))

	Освітня галузь	Предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень			Разом
			5-А	5-Б	6	
1.	Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	12
		Українська література	2	2	2	6
		Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	4,5
		Англійська мова	3,5	3,5	3,5	10,5
2.	Математична	Математика	5	5	5	15
3.	Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	1,5	5,5
		Географія	-	-	1,5	1,5
4.	Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	3
5.	Громадянська та історична	Інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти»	2	2		4
		Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія»			2	2
6.	Інформатична	Інформатика	1	1	1	3
7.	Технологічна	Технології	2	2	2	6
8.	Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	3
		Образотворче мистецтво	1	1	1	3

9.	Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	9
	Разом (без фіз. кул. + фізична культ.)		26+3	26+3	27+3	79+9
	Додаткові години	Міжгалузевий інтегр. курс СТЕМ	1	1	2	4
	Гранично допустиме навч. навантаження		28/980	28/980	29/980	
	Години для перерозпод. між освіт комп. // факт		7,5 // 6,5	7,5 // 6,5	9,5// 7,5	
	Всього		30/ 1050	30/ 1050	32/ 1120	92/ 3220

Додаток 4

**Навчальний план на 2024-2025 навчальний рік
для 7 класів з українською мовою навчання**

(додаток 3 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120))

	Освітня галузь	Предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень		Разом
			7-А	7-Б	
1.	Мовно-літературна	Українська мова	3	3	6
		Українська література	2	2	4
		Зарубіжна література	1,5	1,5	3
		Англійська мова	3,5	3,5	7
2.	Математична	Математика	5	5	10
3.	Природнича	Біологія	2	2	4
		Географія	2	2	4
		Фізика	2	2	4
		Хімія	1	1	2
4.	Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	2
5.	Громадянська та історична	Історії України і світ (інтегрований курс)	3	3	6
6.	Інформатична	Інформатика	2	2	4
7.	Технологічна	Технології	1	1	2
8.	Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	2

		Образотворче мистецтво	1	1	2
9.	Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
	Разом (без фізичної культури + фізична культ.)		31+3	31+3	62+6
	Додаткові години	Міжгалузевий інтегрований курс STEM	1	1	2
	Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32	
	Години для перерозпод. між освітніми компонентами // факт		6,5 // 6,5	6,5 // 6,5	
	Всього (без урахування поділу класів на групи)		35/1225	35/1225	70/2450

Додаток 5

**Навчальний план на 2024-2025 навчальний рік
для 8, 9 класів з українською мовою навчання**
(таблиця 1 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		8-А	8-Б	9-А	9-Б	Разом
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2	2	8
	Українська література	2	2	2	2	8
	Англійська мова	3	3	3	3	12
	Зарубіжна література	2	2	2	2	8
Суспільство –знавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	6
	Всесвітня історія	1	1	1	1	4
	Основи правозн.	-	-	1	1	2
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1	1	4
Математика	Алгебра	2	2	2	2	8
	Геометрія	2	2	2	2	8
Природознавство	Біологія	2	2	2	2	8
	Географія	2	2	1,5	1,5	7
	Фізика	2	2	3	3	10
	Хімія	2	2	2	2	8

Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	4
	Інформатика	2	2	2	2	8
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура*	3	3	3	3	12
Разом		28,5+3	28,5+3	30+3	30+3	117+12
Додатковий час на навчальні предмети		3	3	3	3	9
Індивідуальне навчання (німецька мова)				1,5		1,5
Індивідуальне навчання (англійська мова)					1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33	
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються		31,5/ 1102,5	31,5/ 1102,5	34,5/ 1207,5	34/ 1190	131,5/ 4602,5

Додаток 6

**Навчальний план на 2024-2025 навчальний рік
для 10, 11 класів з українською мовою навчання**
(таблиці 2,3 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 (таблиці 2,3))

Предмети	Кількість годин на тиждень		
	10 (історичний)	11 (українська філологія)	Разом
Базові предмети	32,5	32	64,5
Українська мова	2	4	6
Українська література	2	4	6
Зарубіжна література	2	2	4
Англійська мова	2	2	4
Історія України	3	1,5	3
Всесвітня історія	3	1	2
Громадянська освіта	2	-	2
Математика (алгебра та геометрія)	4	4	8
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5
Фізика і астрономія	3	4	7
Хімія	1,5	2	3,5

Фізична культура	3	3	9
Захист України	1,5	1,5	3
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3	6
Інформатика	1,5	1,5	2,5
Мистецтво	1,5	1,5	3,5
Разом	35,5/1242,5	35/1225	70,5/2467,5
Додаткові години	3	3	6
Індивідуальне навчання (німецька мова)	1,5	1,5	1,5
Факультатив «Орфографічний практикум»	1		1
Факультатив «Англійська мова»	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33/1155	33/1155	
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються	38/ 1330	37,5/ 1312,5	75,5/ 2642,5